

Náhrada nákladů řízení v případě účastníků zastoupených advokátem

Abstrakt

Předmětem této práce je problematika náhrady nákladů řízení, přičemž jejím primárním zaměřením jsou náklady právního zastoupení. Základem práce je současná právní úprava náhrady nákladů řízení a její historický i současný výklad.

Práce je členěna do pěti kapitol, seřazených chronologicky od nejobecnější po nejúžeji zaměřenou. Úvodem je tedy představen pojem nákladů řízení a nákladů právního zastoupení, jež následují základní zásady a možné podmínky pro přiznání nároku na náhradu nákladů řízení. Nejobsáhlejší kapitolou je kapitola třetí, pojednávající o advokátním tarifu jako základním právním předpisu regulujícím odměnu advokáta. Tato kapitola je tedy uvozena zobecňujícími ustanoveními advokátního tarifu a pokračuje popisem konkrétních úkonů právní služby a náhrad advokáta. Ve čtvrté kapitole, věnující se formální stránce náhrady nákladů řízení, je obsažena právní úprava rozhodnutí o náhradě nákladů řízení. Poslední, pátá kapitola je věnována aktuálnímu tématu, jímž je novelizace advokátního tarifu.

V práci bylo dovozeno, že náklady řízení jsou jedním ze základních prvků každého občanského soudního řízení a výrok o nich obligatorním výrokem rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí – to platí také pro rozhodování o opravných prostředcích. Základními zásadami při rozhodování soudu o náhradě nákladů řízení jsou zásada úspěchu ve věci a zásada zavinění, přičemž soud obligatorně přihlíží taktéž k předchozímu zaslání předžalobní výzvy. Samotný výpočet pro výši náhrady nákladů řízení je poté založen na třech proměnných, a to sazbě mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby, tarifní hodnotě a úkonech právní služby.

Soud při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází především z právních předpisů, nicméně může přihlídnout i k návrhu oprávněného účastníka řízení – zejména, požaduje-li účastník nižší náhradu nákladů řízení či se svého práva vzdal. Vlastní rozhodnutí o náhradě nákladů řízení má vždy povahu usnesení, přičemž může být obsaženo ve výroku rozhodnutí či v samostatném usnesení. Přípustný opravný prostředek proti rozhodnutí o náhradě nákladů řízení je odvolání, přičemž dovolání pouze proti výroku o náhradě nákladů řízení není přípustné – výjimkou *sui generis* je dovolání vedlejšího účastníka proti výroku dotýkajícího se jeho nákladů řízení.

V rámci rozboru aktuálního přepracovaného návrhu novely advokátního tarifu bylo uzavřeno, že současný přepracovaný návrh je patrně výsledkem značně vyššího kompromisu, než tomu bylo u návrhu předchozího, následkem čehož by mohl být tento návrh skutečně schválen.